

„Anyám cipelte egye

Amikor a pince volt a világ

„Háború volt, amikor megszülettem. 1944 májusa. Fönt ágyúzás, aknátűz. Lent a pince, az övöhely, nyirkos falak között gyertyafénynél, kenyérhiány, vízhiány, félelem. Egy pince volt a világ! Kisfiú koromban szorongással mentem anyám után a dohos pincébe, kinyitottuk a lakatot, meggyújtottuk a gyertyát, beraktuk a gyújtóst, a fát a kosárba, a poros szenet a vödörbe, és felcipekedtünk. Milyen izgalmas lehetett itt élni, lent a föld alatt... Talán ekkor kezdődött el bennem valami, ami azután végigkísérte az életemet. Vonzódás a különös történetekhez.”

Elment a nagymama

„Kilencéves lehettem, mikor a nagymama meghalt. A temetés után napokon át ültem a parolón, kezemben könyv, de nem tudtam olvasni. Próbáltam megérteni az érthetlent, hogy valaki egyszer csak nincs. Hogy visszaadta a lelkét az Úrnak, ahogy a pap mondta. Ez mindenkiel ugyanígy történik? Velem is? Egyszer csak nem leszek? A halál sráckorom réme lett, féltem, irtóztam tőle.”

Színház a szekrényben

„Öt-hat éves lehettem, amikor egy használaton kívüli lomtárszekrényben dédmama ránk maradt ruhái, molyette, prémgalléros kabátok, vedlett muffok, mulatságos, tollas nagymamakalapok elindítottak egy ismeretlen, ködös világ felé. Ez volt az első 'színházépület', amelyben működtem. A ruhásszekrény-színház írója, rendezője, főszereplője is én voltam. Történeteinkben a jó elnyerte jutalmát, a rossz a méltó büntetését... Ahogy viszszagondolok, elavult színházat csináltam.”

Egy anya terhei

„Gyerekkorunkban az apa, apám, apuka, papa szóval ritkán vagy alig találkoztunk. Apám eltűnt a gyerekkorunkból, noha időnként váratlanul meg-megérkezett, hol Debrecenből, hol Szegedről, ahol kirügött jogi doktorként a színház zenekarában hegedült. Mikor tűnt el és miért, és mikor váltak el hivatalosan, ezt anyám ugyanúgy nem beszélte meg velünk, mint a többi gondjait-baját. Cipelte egyedül a terhet, vitte hajnalban magával a hivatalba, és hozta haza este magával.”

Búcsú

„Apám kedves volt, mosolygós, halk szavú Laci bácsi. Szerette mindenki... Az utolsó nehéz időkben, talán másfél évtizedben, a kórházat jártuk, mindenkit lekenyerezve intéztem a beutalókat, megnyerve az orvosok és ápolók kegyét... Az idő kegyetlen parancsát az utolsó estéjén érezhette. Egész délután ott ültem az ágya mellett lidőkövel. Fél hatkor felálltunk, indulnunk kellett a Testőr esti előadására. Apám tétován ránk nézett, és halkán, bizonytalanul mondta: Ma ne menjetek el...”

diül a terbét...”

Husztai
Péter

Szomorú alkalom, az édesanyja halála döbbsentette rá a színészt arra, hogy bár annak idején a mamájával sokat beszélgettek, a legfontosabb dolgokról mégis kevés szó esett: gyerekkorról, szülőkről, háborúról... A válasz nélkül maradt kérdések miatt született meg Husztai Péter önéletrajzi könyve, a Srác a kakasülön.

Csók és ölelés

„A család, az otthon az évek múlásával egyre fontosabb számomra. Hazaérni az álomeletből a valóságba, valós gondokba. Ahol a csók, az ölelés igaziak, a könny, a feltékenység, a harag, a szeretet, a megbocsátás, a hála, a halál az, ami. Az évek múlásával egyre jobban védem és óvom ezt a menedéket.”

Három fiút neveltek fel

Felenségével, Piros Ildikóval több mint 40 éve élnek együtt. A megismerkedésükről, házasságukról, gyerekeikről így mesélt egy korábbi interjúban: „Mindketten házások voltunk, amikor kialakult a vonzalom közöttünk. Nem voltak egyszerű évek. Mindketten hoztunk az első házasságunkból egy-egy gyereket, de amikor összeházasítottuk, elhatároztuk, hogy legyen közös is. Lett is. Életünk fő attrakciójának azt tartjuk, hogy ők hárman testvérek vallják magukat.”

Husztai Péter írása

Karácsonyi mese

„ÉJ-MÉLYBŐL FÖLZENGŐ
CSING-LING-LING SZÁNCSENGŐ”

Lobogtak a csipetős gyertyák a kis karácsonyfán, imbolygó fényüket megokszorozták a színes gömbödzékek és az anyám készítette bamos marcipánból készült, ezüstpapírba csomagolt szaloncukrok. Álltunk a fa körül, anyám, nővérem, én, elénkeltük a Mennyből az angyalt, és izgatottan bontogatni kezdtük a becsomagolt könyveket. Aztán előkerültek a vastag zoknik, követhető karácsonyon egy ing, aztán cipő, sapka. Micsoda meglepetés volt, amikor egy rödlí állt a fa alatt, más karácsonykor használt, de mutatós siléc, aztán felcitolható, kurbli korszalya. Játékokra, kisautókra, babákra nem emlékszem. Játékaink a képzelet szárnyán szálltak...
Indiánok voltunk a Rózsadombon. A barlangunkba bújtunk, gyűjtöttük esténként a cserebogarakat, dobáltuk a sapkát a denevéreknek. A téli vakációban bújtam a kincseimet, az új könyveket, vágattam a sziklavár felé Old Sbatterband és Wilkington oldalán, és életem szülő barátságát kötöttem Mauglival és Nyilas Misivel, Dobó katonáival, a Baradlay fiúkkal és Berend Ivánnal. Nem sejtettem, hogy évek múlva a film és a színbáz varázslata révén személyesen is találkozom velük. Gyermekkorom telet boszák voltak. A járda mellett feltornyozott magas bófal karácsonytól február közepéig keményen tartotta magát. Korszalyáztunk a felloccsolt teniszpályán, ahol javarészt a jégen

ülve kurbliztam vissza a cipőmről levált korszalyát, és a Jézuska bozta sítalpon bukdlácoltam a Lorántffy lépcsőtől a lejtős Trombitás utcán rődlítő népség között a Pasaréti útig. Apám akkor már nem lakott velünk, karácsony márnapijn csöngött be. Megjött, mondta anyám, és tüntetőn visszavonult a konyhába. Apám állt kint a lépcsőházban, nem jön be, me-tegetőzött, nem akarja bebozni a bavas. Magamra bíziam az anorákomat, és elindultunk a Vasas-pálya felé. Apám egy fényképezőgépet adott át egy karácsonyi zacskóban, tükörreflexes, csodálatos gép volt. Folkattintottam a gép fedelét, és fényképeztem a bavas utcát, a téli álmát alvó teniszpályákat, aztán apámat és apám engem. Nem sokat beszélgettünk. Nem kérdeztem meg, amit szerettem volna, ő meg nem mondta, amit valószínűleg szerettem volna. Egyre nagyobb petybekben esett a hó, mire babaértünk, habátunk vállát, apám kalapját, diáksapkámat vastagon belepte. Álltunk a kapuban, mint két ügyetlen, megbőkent böember. Apám búcsúzott, sok dolga van még, mondta, megölelt, és elindult Pasarét felé. Nézem utána, míg eltűnt a bőséiben, és csak magamtól kérdeztem, hogy legalább karácsonykor miért nem ebédeltünk együtt.